

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Origines Benedictinae, Siue Illvstrivm Coenobiorvm Ord.
S. Benedicti, Nigrorvm Monachorvm, Per Italiam,
Hispaniam, Galliam, Germaniam, Poloniam, Belgium,
Britanniam, aliasque Prouincias. Exordia Ac ...**

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

Capvt XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11261

CAPVT XXXI.

BLANGIACVM,

Tertio lapide ab Hefdino Artesia opido.

S Berta nobilissimo genere nata cum Sigifrido illustri viro nupsisset, ex eo genuit filias quinque, Gertrudem, Deothilam, Emmam, Gesam, & Gestam. Defuncto postmodum marito, & Blangiacy in villa sua honorifice sepulto, B. Berta totam spem suam Deo committens, ad omnipotentis Dei seruitium se contulit, pretiosissimos apparatus deposuit, ac sacro se sanctimonialis habitus velamine velare non destitit. Igitur diuinitus admonita, sagaci animo cogitare coepit, qualiter in sua possessione potuisset construere Ecclesiam in honore Domini nostri Iesu Christi, eiusque genitricis beatissimæ semperque virginis Mariæ.

Anno itaque incarnationis Domini nostri *AN. 682.* Iesu Christi sexcentesimo octogesimo secundo, in Blangiaco pijsissima Berta monasterium ædificare coepit, in pago Taruanorum, in propria possessione, quod Domino tribuente cum summo honore finetenus deductum est.

Et infra,

Beatissima Berta augebatur in operibus bonis. Nam coepit ædificare claustra monasterij decentissima. Construxit nempe vnam, ex-

tra

tra portam, Ecclesiam sancti Audomari confessoris, ubi sacerdotes vel clerici ipsius cenobij diuinum persoluerent officium. aliam etiam ædificauit in honore S. Vedasti, tertiam verò in honore beati Martini confessoris atque Pontificis construxit. Alias itidem septem ædificauit in prædijs suis, quas omnes dedicare petijt in honore sancti Martini. *Hæc ex historia vitæ sanctæ Bertæ, quæ Blangiaci & apud nos exstat manuscripta, hausimus.*

*Porro Sigefridus, beata Bertæ maritus, Comes fuit Pontiuensis (quem Picardie tractum vulgò Ponthieu nuncupant,) & frater Adalaldi Ducis, mariti sanctæ Rictrudis Marchianensis, Iperio teste in Chronico suo Bertinensi: Adalaldi, inquit, Ducis fratres fuerunt Sigefridus Comes Pontiuensis, maritus sanctæ Bertæ Blangiacensis, & Erchenaldus Maior domus Clodonei, filij Dagoberti. Erchenaldus Adalbaldo defuncto, in eius terra reædificauit Duacum castrum, & in eo construxit Ecclesiam beatæ Dei genitricis, quæ Ecclesia nunc dicitur beati Amati confessoris. Idem quoque Erchenaldus, consilio beati Fursei, cui valdè familiaris fuit, suis proprijs sumptibus construxit monasterium sancti Petri in Latiniaco; itemque in Perona, allodio suo proprio, monasterium sancti Fursei, in quo ipse sanctum Furseum sepeliuit, & ipsemet Erchenaldus nunc sepultus requiescit. *Hactenus Iperius.**

Fuit itaque Blangiacense cœnobium principio sa-

pio sacrarum Virginum domicilium: quod quidem à Normannis vastatum monachi Benedicti Balduino Barbato comite Flandris imperante, sumtibus Hersendis pia ac diuitis matrona instaurarunt.

Monasterium S. IOANNIS IN MONTE,
apud Taruanam Morinorum urbem, olim
situm, nunc in vrbe Iprensi, in
Comitatu Flan-
driae.

Theodericus Galliae Rex in expiationem
coedis S. Leodegarij Episcopi Augusto-
dunensis, anno Christi sexcentesimo octoge-
simo sexto, in monte, haud longè à muris vr-
bis Morinensis seu Taruanensis sito, cœnobi-
um istud in honorem S. Ioannis Baptistae con-
struxit. Destructum verò est à milite Caroli
V. Imperatoris obsidionem parante, anno
millésimo quingentesimo quinquagesimo
tertio, vti & vrbs ipsa post deditio-
nem funditus est excisa. Monachi autem postea
in Flandriam venere, eiusque Balliolan-
nam Sancti Antonij, vt vocant, Præce-
ptoriam, seu monasterium, Philippus
II. Hispaniarum Rex, & Belgarum Prin-
ceps, Pontifice Romano consentiente, ad-
signauit. At verò ob hostiles Ostendano-
rum militum excursus, inde Ipras, anno mil-

An. 686.

An. 1553.

An. 1590.

lesimo

lesimo quingentesimo nonagesimo, sese receperunt, ibique fixum ac perpetuum illis domicilium Albertus & Isabella Austriaci Belgarum Principes, annuerunt. Sicque Beati Ioannis Taruanensis Abbatia, quæ olim Artesiæ fuit, in posterum inter Flandriæ Abbantias numerari poterit. *Hæc ab Huberto Dubraio, ciue & amico nostro, eiusdem cœnobij olim alumno, post Affligemensi Præposito, nuper defuncto, accepimus.*

S. VVINOCI

Cœnobium, intra muros Vuinocibergensis opidi, in Flandria.

Regnauit Clodoueus Rex annis duobus, cui successit Hildebertus frater eius. Hoc tempore Heremarus vir nobilis, villam suam VVormhoul dictam in Flandria, supra fluuium Pena, beato tradidit Bertino. Sanctus verò Bertinus considerans viros Dei Vuinocum & tres fratres eius in Dei seruitio plus ceteris profecisse, eos illò misit monasteriolum construere, conuentum congregare, Christi que pauperibus hospitia præparare. Quibus Heremarus iam dictus villam suam VVormhoul, cum appenditijs eius, priuilegij sui assertionem firmavit: quod sic incipit: Omnibus præsentibus & futuris, qui Christianam censentur &c. Actum in Sithiu monasterio, Kalendis Nouembris, anno primo Hildeberti Regis. Illi conuenticulo beatus pa-

tus pa-

*S. VVinocum
hoc in cœ-
nobio qui-
escit.*

cus pater Bertinus sanctum concessit præesse
 Vuinocum, vbi multis miraculis concomi-
 tantibus, Domino finetenus inseruiuit. Sic
 Iperius in Chronico MS. Bertinensi, qui de S Vui-
 noco, eiusq; tribus fratribus, hac itidem comme-
 morat: Circa annum Christi sexcentessimum se-
 xagesimum primum, beatus Christi confessor
 Vuinocus, Iudicail Britonum Regis filius, &
 S. Iudoci frater spreto mundo, sceptrumque
 regale virgâ regularis disciplinæ commu-
 tans, sub beato patre Bertino in Sirthiu mo-
 nasterio, monachus efficitur, cum tribus fra-
 tribus suis Kadanoco scilicet, Ingenoco, &
 Modoco. Præerat tunc beatus pater Bertinus
 turbæ monachorum CL. inter quos VVino-
 cus, quasi stella matutina præ cæteris clare-
 scebat.

An. 661.

Obijt autem S. VVinoqus anno Christi septin-
 gentesimo decimo septimo, hoc ipso in cænobio
 Vuormholtensi conditus.

An. 717.

Huius sancti viri meritis, & cænobij dignita-
 te illectus, Gerardus Comes Sperliacensis anno
 852. Sperliacum prædium suum Vuormholt anis
 cænobitis assignauit, monasterio ibidem edifi-
 cando. Vtrumque porrò cænobium pauld post à
 Danis est euersum, corpusq; S. Vuinoci Audoma-
 ropolim Artesie translatum.

An. 852.

Ceterum Balduinus, cognomento Caluus,
 Flandria Comes, cum aduersus barbarorum in-
 cursus presidij & vallo Bergas cõmuniuisset, an.

non-

An. 920.

nongentesimo vicesimo, obnitentibus Audomaropolitanis, S. Vuinoci corpus Bergense ad opidum transtulit, & in Canonicoꝝ secularium Basilica, à se in honorem SS. Martini & Vuinoci constructa, collocavit. Post autem Canonicoꝝ diuina officia negligenter peragentibus, Baldu-

An. 1028.

nus Barbatuꝝ, itidem Flandriæ Comes, anno millesimo vicesimo octauo, Bergis S. Vuinoco cœnobium construxit, eoq; corpus sacrum ex Canonicoꝝ Basilica transtulit. Monachis autem ex Bertinensi monasterio euocatis pulsoꝝ Canonicoꝝ possessiones, censusq; VVormhoutanos attribuit. Hæc ferè Meyerus in Annalibus Flandriæ.

De his ipsis rebus sic Iperius Chronographus Bertinensis: Sanctorum corpora, Bertini, Audomari, atque Vuinoci à B. Folquino Episcopo Morinensi, sub terra recondita fuerant propter metum Danorum. Post hoc Comes Flandriæ Balduinus Caluus à nobis corpus B. Vuinoci vi ablatum Bergis in Ecclesiam Canonicoꝝ, quam ipse in honore SS. Martini & Vuinoci fundauerat, collocavit. Nunc vero Domini Roderici Abbatis anno secundo, Flandrensis Comes Balduinus Barbatuꝝ, apud Bergas in arce castellum ædificare cœperat; sed mutato consilio monasterium ibi prope ædificauit, in honore S. Vuinoci. Cuius causa fuit hæc: Canonici S. Martini Bergensis iam dicti, de sua religione minus solli-

citi,

citi, diuina officia paruipendebant. Quod Comes experiri volens, quâdam nocte dum custos ad pulsandum Matutinum Ecclesiam aperiret, habitu mutato quasi oraturus intrauit. Custos pulsatis Matutinis, nulloque veniente claudere voluit Ecclesiam & Comittem, quem plebeium existimabat, compulsi exire. Quo dicente se velle audire matutinum, respondit totum esse completum, nec Canonicos ad matutinum surgere solitos. Sicq; Comes certificatus de illorû irreligiositate, Canonicos omnes expulit, prætermisso castro, quod incoeperat, monasterium S. Vuinoci ædificauit. Corpus B. Vuinoci ab inferiori Ecclesia, id est, Canonicorum ad hoc nouum suum monasterium transtulit, & monachos sumptos de monasterio S. Bertini in illo loco collocauit, dans eis bona Canonicorum prædictorum, cum bonis de Vormhout, addens & de suo. Istudque monasterium Domino Roderico Abbati modo & Ecclesiæ S. Bertini dedit perpetuò possidendum. Hoc est, quod nunc dicitur monasterium S. Vuinoci Bergensis. Quod ipse Rodericus septem annis per se rexit, & tandem eis Abbatem præfecit Germanum Sithiensem monachum, qui vix quadriennio vixit. Post quem Abbatem ibidem ordinauit Rumoldum monachum suum.

Quomodo autem Bergense hoc monasterium à Bertinensi fuerit separatum, propriumq; accepit Abbatem, ita narrat idem Chronographus

*S. Vuinoci
cænobium
in Monte
seu Bergis
S. Vuinoci
ædificat.*

Bertinensis : Durantibus bellis Roberti Frisii, Flandriae Comitis, contra Richildem, & filium eius Arnulsum, itemque Philippum Franciae Regem, & Domino Heriberto Abbate nostro absente & apud Antiffiodorense monasterium suum moram trahente, regiminis sui anno quinto, Rumoldus Abbas S. Vuinoci Bergensis, nosterque monachus obiit. Quo defuncto, sicut insolent ablato capite membra dissolui, monachi Bergenses, spretâ obedientiâ Abbatis nostri S. Bertini, elegerunt Abbatem non de collegio S. Bertini, ut tenebantur, sed de suo Bergensi collegio sumptum. Quod tamen eidem in partem cessit contrariam. Nam propter hoc vitium, quod fortè Dominus in eo puniuit, dum monachos suos ad religionem compelleret, inuidè murmurabant, & dedignabantur eidem obedire, quem dudù habuerant socium. Vnde seditionibus & con- spirationibus eum turbare non cessauerunt. Flandria etiam tota bellis & inquietudinibus agebatur. Quare monachos suos cohibere non poterat. Igitur Bergenses monachi, de quodam iuvene nobili Ingelberto, filio filiae Comitis Flandriae Balduini Barbati, spem concipiunt, ut illum sibi præficerent, si Ermengerum deponere possent. Putabant enim iuuenem eorum voluntatibus faciliter iudicatum. Multis igitur & falsis Ermengerum culpantes, eum per Hugonem Diensem Papæ Legatum deponi fecerunt. Cum ergò innotuit Roberto Frisoni, qui tunc Flandris

præ-

præerat, Ermengerum sic depositum, Ingelberto non consensit, sed quemdam cognatum suum, nomine Manassem, de monasterio Viridunensi, eis nolentibus & reclamantibus, quibusdam & de monasterio recedentibus, præfecit, anno millesimo septuagesimo octavo; qui prudenter res Ecclesiæ suæ disponens, à Papa Gregorio anulum, mitram & sandalia impetrauit. Sed ab inuidis accusatus, & à Comite de dilapidatione in causam tractus, respondit non Comitem, sed se esse Abbatem, & de suo non Comitem, sed se disponere posse & debere. Quo responso Comes indignans, ei Ecclesiam Bergensem prohibuit. Manasses igitur assumptis sibi quæ poterat, cum privilegijs & insignibus suæ dignitatis abscessit: & sic vsque hodie Bergensis Ecclesia Pontificalibus caret. Ab hac die Ingelbertus præfatus, communi consilio Abbas in Bergis efficitur. Et sic tumultuantibus Flandris, & duobus tantæ nobilitatis viris successiuè ibidem Abbatibus institutis, Bergenses ab obedientia Abbatis S. Bertini sunt abalienati; Abbate nostro Heriberto absente, impellenteque potenti manu Principis, nemineque contradicere præsumente seu audente. *Hactenus Iperius.*

Quâ porro ratione apud Bergenses Cluniacensis reformatio sit instituta, ex eodem Iperio audiamus: ANNO CIO. CI. Ingelbertus Abbas S. Vuinoci Bergensis, postquam xxxi. annis, illam Ecclesiam rexisset, positus in mortis

An. 1101.

articulo, palam confessus est Dominum Ermengerum Abbatē suum, à se regnandi cupiditate minus iustè depulsum. Igitur eo defuncto anno CIO. CI. Bergenses Ermengerum resumserunt Abbatem, qui per Papam & Episcopum Morinēsem approbatus vix triennio superuixit. Tunc Bergenses de suis electionem fecerunt. Episcopus autem videns illam Ecclesiam indigere correctione, Roberto Comiti Flandriæ indicauit illam Ecclesiam per virum religiosum corrigi fore necesse. Comes hortatu suæ coniugis Clementiæ, per Lambertum Abbatem nostrum inductæ consensit. Igitur instinctu Abbatis nostri, Hermetem Priorem nostrum hîc à puero nutritum, tunc Cluniaci commorantem, Abbatem in Bergis ordinauit. Die præfixo Comes Bruno Apostolicæ Sedis Legatus, Ioannes Episcopus Morinensis cum clero, Abbas quoque noster cum Abbate nouo & monachis nostris, quos illuc ad ordinem introducendum adduxerat, in Bergis adsunt. Bergensibus quaquauersum dispersis, Abbas Hermes inthronizatur, an. Domini millesimo cētesimo quarto, qui diruta pœnè reperit omnia, sed spē suam in Deo ponens opus aggreditur, sic vt in breui, quoad spiritualia, multi confluerent ad conuersionem, & quoad temporalia in ædificijs & possessionibus per eum retractis & acquisitis, Ecclesiæ suæ magnam sentiret emeliorationem.

An. 1104.

Sic Lambertus Abbas in hac mutatione
Bergensi

bergenſi duo magna fecit. Primò nos ad noſtram Eccleſiam, & quæ noſtra fuerant, reſtituit. Secundò quia locum quaſi ex toto lapſum in toto reparauit. *Hactenus Iperius.*

HVNOCVRTENSE

*Monafterium in dioceſi quidem Cameracenſi,
ſed in ditione regni Gallie, ad Scaldim fl.
tertio lapide à Cameraco
ſitum.*

Quidam vir nobilis Amalfridus nomine, monafterium in ſua proprietate conſtruxerat, in pago Cameracenſi, ſupra fluum Scaldim, in loco vocato * Hinilficurte, in quo monaſterio filiam ſuam Aurianam fecerat Abbatiffam. Hoc monaſterium cum ſuis pertinentijs, ipſe Amalfridus beato Bertino donauerat, eo tamen tenore, vt ipſe & filia eius Auriana, eundem locum, quamdiu uiuerent, tenerent, ſed poſt vtriuſque obitum ſanctus Bertinus, eiusque ſucceſſores hoc haberent, tenerent, & quemcumque vellent, eidem proponerent. Quam donationem Amalfridus priuilegij ſui traditione firmavit: quod ſic incipit: Quantum intellectus ſenſus humani &c. Actum Veromanduis, Februarij die octauo, anno XI. Regni Theoderici glorioſiſſimi Regis. Quod Amalfridus regali priuilegio confirmari fecit, quod ſic incipit. Quoties recta poſtulatatio, &c. Datum Kalendis Aprilis, XIII. regni noſtri in Pa-

* *Aut Hu-
nulficurte.*

rifiaco palatio. Deinde Amalfrido Auriana-
que defunctis, moniales ibi succedere S. Ber-
tini successores inhibuerunt, & monachos
ibi statuerunt, Ecclesia itaq; illa subiecta fuit
Abbati S. Bertini. Quomodo verò sit abalie-
nata, & ab hac obedientia nostra recesserit,
scripta nostra non continent. *Sic Iperius in
Chronico suo MS. Bertinensi.*

Lib. 1.

*Fuit autem cœnobium Hunocurtense, à pri-
ma institutione, sexus utriusque, & à sancto Vin-
ditiano Cameracensi Episcopo consecratum, ad-
stante Sancto Lamberto Traiectensi Episcopo.*
Testatum id reliquit his verbis Chronographus
Cameracensis: Vinditianus Pontifex in vico,
qui à sede Cameracensi fere VII. miliaribus
distans, vocabulum Hunolcurth ab antiquis
accepit, monasterium, accersitis secum non
paucis Coëpiscopis, unaq; etiam beato Lam-
berto Leodicensi, martyre pretiosissimo, ad
laudem Dei & venerationem S. Petri cōsecre-
uit, ibiq; clericos & sanctimoniales cōstituit.

Lib. 2.

*Idem Chronographus, libro secundo, de cœno-
bij huius auctore ista refert: Transeamus ad
monasterium sancti Petri in villa Hunulcort,
vbi sanctam Pollinam quiescere certò repe-
ri. Hoc nimirum illustris vir Amalfridus,
cum vxore Childebertana fundauit, deputa-
tisq; sanctimonialibus filiam suam Aurea-
nam præfecit; fuitq; olim religione florens
& opibus. Nunc autem, postquam viris mili-
taribus beneficiatum est, ad paucos Canoni-
cos deriuatur.*

Ex qui-

Ex quibus verbis patet in Hunonis curia Canonicos aliquandiu resedisse: quibus amotis Benedictini demum successerunt, qui hodieq; locum istum possident.

De SS. Pollina & Valeria virginibus, itemq; S. Liefardo, quorum reliquiæ hîc olim quieuerunt, vide Molanum in Natalibus Sanctorum Belgij.

CAPVT XXXII.

S. Maria ad Martyres monasterium, apud urbem Treuerensem.

Habet id nomen à SS. Martyribus Thebæis, eò loci anno 291. trucidatis, fuitque olim Regum Gallix palatium, quòd in basilicam Deiparæ conuersum est anno circiter 380. à Felice Treuerensi Episcopo. Idem postea conuersum est in monasterium anno circiter 674. à S. VVilibrordo Vltraiectensi Archiepiscopo Gallix Belgicæ Apostolo. In hoc monasterio adseruatur altare portatile S. VVilibrordi quod vir Dei circumferre solitum est, cùm Batauiam ac Frisiam, Euangelium prædicans peragret. Monasterium istud à Normannis anno circiter 696. vastatum, Theodericus & Egbertus Archiepiscopi Treuerenses instaurarunt. Ita ferè Bruschius.

694.